

EBEVEYN TUTUMLARI

OTORİTER EBEVEYN

Ebeveynler katı, kuralcı ve disiplinlidir. Bu tutumda cezalar eşlik eder. Ebeveyn kontrolü fazladır. Baskıcı bir tutum vardır. Kararlar, fikirler tartışılmaz, duygu ve düşünceler üzerine konuşulmaz. Çocuklar için ebeveynleri karar mercii konumundadır ve yalnızca onay gerektiren durumlarda ebeveynlerle iletişim kurulur.

Bu tür tutumlarla yetişen çocuklar; boyun eğen, otoriteden çekinen, kendinden istenileni fazlasıyla yerine getiren, isyankar, korkak, kendine güveni olmayan, çekingen, güçsüzler karşısında saldırgan kişiler olabilirler.

İLGİSİZ VE KAYITSIZ EBEVEYN

Ebeveynler çocuklarını aşırı ihmal ederler. Çocukların ilgilerine ve ihtiyaçlarına karşı kayıtsız kalırlar. Ebeveynler çocuğu yalnız bırakmakta ve çocuğu dışlamaktadır. Çocuk görmezden gelinmektedir.

Cezalandırma, aşağılama veya yok sayma davranışları hakimdir. Çocuğun belli bir rutini, düzeni yoktur. Bu ebeveynler için çocuğun varlığı da yokluğu da belli değildir. Bu ebeveynler genellikle hoşgörü ve ilgisizliği birbirine karıştırmaktadır.

Bu tür tutumlarla yetişen çocuklarda güven duygusu zedelenmiştir. Kendilerini yalnız hissetmektedirler. Öfkeli, saldırgan davranışlar sergileyebilir. Çocuk kendisi sevgiye layık görmeyebilir.

SERBEST EBEVEYN

Bu ebeveynler çocuğun doğru ya da yanlış hiçbir şeyine yorum yapmazlar, karışmazlar. Ebeveynlerin isteklerinden çok çocukların istekleri ön plandadır. Aile çocuğa aşırı sevgi gösterir.

Bu tür tutumla yetişen çocuklar; geçimsiz, sosyal yönleri zayıf, benmerkezci bir yapıya sahiptirler. Çocuklarda empati duygusu zayıftır. Başkalarına saygı duymaz ama başkalarından saygı beklerler. Aile dışındaki ortamlarda kendi istedikleri olmadığında kırıklığa uğrar, aşırı tepkiler verebilirler. Eleştirilmekten, hatalarının görülmesinden hoşlanmazlar.

DENGESİZ VE KARARSIZ EBEVEYN

Bu tür ebeveynlerin verdikleri kararlar bir-biri içinde tutarsızlık göstermektedir. Ebeveynlerin verdikleri kararlar farklılık göstermektedir. Değişik zaman dilimlerinde verdikleri kararlar da birbiri içinde çelişmektedir. genelde kurallar yok anlık çözümler, anlık kavgalar ve anlık mutluluklar vardır.

Ebeveynler bazen aşırı hoşgörölü, serbest, bazen engelleyici, baskıcı ve cezalandırıcıdır. Bu tür tutumla yetişen çocuklar hangi durumlarda nasıl davranacağını bilemezler. Hep bir ikilem içindedirler.

KORUYUCU EBEVEYN

Çocuk gereğinden fazla kontrol altındadır. Çocuğa aşırı özen gösterilir. Ebeveynin gözünde çocuk hep yeterince büyümemiştir. Çocukla ilgili tüm kararlar ebeveyn tarafından verilir. Beceremeyeceği düşüncesiyle çocuğa yaşına uygun sorumluluk verilmez.

Bu tür tutumla yetişen çocuklar; olaylara seyirci kalmakta, kararlar almada güçlük çekmekte, amaçlarına ulaşmada başkalarından destek beklemekte ve problemleri onun yerine bir başkasının çözümlemesini alışkanlık haline getirmektedir. Bu tip ailelerde yetişen çocuklar, aileye aşırı bağımlı, özgüveni olmayan, duygusal açıdan zayıf, sıkıştırıldığında başkalarına suç atabilecek yapıda olabilmektedirler.

MÜKEMMELİYETÇİ EBEVEYN

Bu tür ebeveynler kendilerinin beceremediklerini, yapamadıklarını ve içinde kalan ukdeleri çocuklarında görmek isterler. Çocuktan her şeyi mükemmel yapması beklenir. Onlara göre çocuk yetiştirmek kitaba uygun gitmesi gereken bir işçiliktir. Programlanmış bir makine gibi çocukların her söylenilene ve beklenene zamanında, eksiksiz yerine getirmesini isterler.

Bu tür tutumla yetişen çocuklar bu baskılar içerisinde istenilene yapamadığında başarısızlık ve güvensizlik duygusu yaşar. Genellikle ben merkezci bireylerin oluşturduğu bu ailelerin çocuklarında; yaptığı işi beğenmeme, yetersiz olduğu duygusu, devamlı olarak başkalarını mutlu etmeye çalışma duyguları görülebilir.

DEMOKRATİK EBEVEYN

Ebeveynler çocuklarını erken yaşlarda itibaren hoşgörü ve sevgi ile yetiştirirler. Çocukların erken yaşlardan itibaren aile içi kararlarda söz hakkı vardır. Çocuğun duygusu, düşünce ve fikirlerine önem verilir ve dinlenir.

Çocuklarla etkin zaman geçirilir ve çocuklara önemli oldukları hissettirilir. Bu ailede de kurallar ve sınırlar vardır. Ancak bu sınır ve kurallar bireylerin güvenliği ve iş bölümü içindir. Çocuğa yaşıyla ilgili görevler verilerek sorumluluk bilinci geliştirilir. Çocuk yine yaşıyla uyumlu olacak şekilde kendi kararlarını almayı öğrenir.

